

SAMFUND

Irakiske torturofre får fri proces

Procesbevillingsnævnet har besluttet at give fri proces til 23 irakiske tidligere krigsfanger, der ønsker at føre sag mod de danske myndigheder

Af Mathias Koch Stræde
og Jesper Løvenbalk Hansen

Procesbevillingsnævnet besluttede i går at bevilge fri proces i sagen om tortur af 23 irakiske krigsfanger.

De 23 irakere hævder, at de danske styrker har et medansvar for, at de i 2004 blev overladt til de irakiske myndigheder og her blev udsat for umenneskelig behandling. Det skete i forbindelse med Operation Green Desert.

Gentagne gange har irakerne ansøgt om fri proces, men hver gang er anmodningen blevet afvist af de danske myndigheder.

Men den beslutning er nu omgjort af Procesbevillingsnævnet, og det glæder irakernes advokat, Christian Harlang.

»For Danmark som retssamfund og for mine klienter er det særdeles glædeligt, at Forsvarsministeriets forsøg på at standse sagen ikke lykkedes. Efter at have arbejdet med sagerne – i strid modvind – i mere end fire år, hvor vi fem gange tidligere har modtaget afslag på fri proces, er det en personlig tilfredsstillelse, at vi nu kan komme videre og få sandheden frem om dansk ansvar for tortur, såvel for de 23 det er gået ud over, som for Danmarks fremtid og anseelse,« skriver han i en pressemeddelelse.

Fri proces indebærer, at de 23 irakere vil få alle omkostninger i

forbindelse med retssagen dækket – inklusive rejse fra Irak til Danmark.

Principiel sag

At retssagen, der har verseret ved de danske domstole siden 2011, nu kan prøves i det danske domstolsystem, glæder Claus Juul, der er juridisk konsulent hos Amnesty International:

»Det er meget, meget glædeligt. Ikke mindst når man ser på de krumspring, som den danske stat i form af Forsvarsministeriet har gjort for at undgå, at irakerne får adgang til en retfærdig rettergang og effektive retsmidler,« siger han og henviser til, at Forsvarsministeriet oprindeligt krævede, at hver enkelt iraker skulle lægge en sikkerhed på 40.000 kroner for sagsomkostninger – et krav, som blev afvist af Højesteret.

Han hæfter sig også ved, at Procesbevillingsnævnet har meddelt fri proces efter retsplejelovens paragraf 329, der navnlig gælder »i sager, som er af principiel karakter eller af almindelig offentlig interesse, eller som har væsentlig betydning for ansøgerens sociale eller erhvervmæssige situation«.

»I mine øjne er det en principiel sag, for vi har jo ikke et katalog af tidligere sager om danske soldaters ansvar for ikke at have grebet ind over for tortur. Dermed er sagen ikke kun til gavn for irakerne, men for os alle sammen,« siger Claus Juul.

Elna Søndergaard, der er juri-

For Danmark som retssamfund og for mine klienter er det særdeles glædeligt, at Forsvarsministeriets forsøg på at standse sagen ikke lykkedes

Christian Harland
Forsvarsadvokat

diskrådgiver hos DIGNITY, Dansk Institut Mod Tortur, siger, at hun vurderer, at den sidste forhindring for sagen nu er fjernet.

»I første omgang fik man fjernet et krav om sikkerhedsstillelse på 40.000 kroner, som skulle helt til Højesteret. Nu er spørgsmålet om fri proces så afgjort, hvilket er vigtigt, fordi det handler om fattige irakere,« siger hun og tilføjer:

»Sagen kommer dermed til at blive behandlet i substansen nu. Her bliver den helt store udfordring spørgsmålet om forældelse. Men den første del – retten til rettergang – er afklaret.«

I en skriftligt kommentar skriver Forsvarsministeriet, at det har »noteret sig« Procesbevillingsnævnets afgørelse.

»Som bekendt verserer retssagen ved Østre Landsret, og næste retsmøde i sagen finder sted den 9. november 2015,« tilføjer ministeriet.

jel@information.dk

DANMARK 18. SEP. 2015 KL. 11.06

Irakere får fri proces til at sagsøge Danmark for tortur

Østre Landsret skal behandle sag, hvor danske soldater beskyldes for medvirken til tortur.

Foto: Privatfoto

Procesbevillingsnævnet har givet 23 irakere fri proces til at føre sag mod Danmark for medvirken til tortur i Irak i 2004.

Det betyder blandt andet, at de kan få betalt rejsen fra Mellemøsten, så de kan deltage i retssagen, der skal køre i Østre Landsret.

I sagen, der er rejst mod Forsvarsministeriet, kræver irakerne hver 60.001 krone i erstatning, fordi de, efter at være taget til fange af danske soldater, blev overdraget til de irakiske myndigheder, der udsatte dem for tortur.

Sagen har verseret ved de danske domstole siden 2011, og der er fem gange tidligere i Civilstyrelsen og Procesbevillingsnævnet givet afslag på fri proces, oplyser deres advokat, Christian Harlang.

Derfor glæder han sig over, at de 23 irakere nu kan få betalt deres sagsomkostninger.

»For Danmark som retssamfund og for mine klienter er det særdeles glædeligt, at Forsvarsministeriets forsøg på at standse sagen ikke lykkedes«,

siger Christian Harlang i en pressemeddelelse.

Ministerie: Sagen er forældet

Retssagen er ved at blive tilrettelagt i Østre Landsret. Her hævder Forsvarsministeriet at sagen er forældet, og det spørgsmål ønsker ministeriet, at retten skal isolere og afgøre som det første.

Foreløbig er der aftalt et retsmøde 9. november, hvorefter landsdommerne ifølge Forsvarsministeriet kan tage stilling til processens køreplan.

FAKTA: Forstå Irak-sagen på to minutter

Christian Harlang har derimod anmodet retten om lov til at bruge en del af tiden på retsmødet til at afhøre den tidligere Venstre-forsvarsminister Søren Gade.

Advokat Peter Biering fra Kammeradvokaten, der fører sagen for Forsvarsministeriet, har sagt, at han ikke kan forestille sig en afhøring af Gade i november.

Fri proces indebærer ifølge Christian Harlang også, at de 23 kan få deres rejse hertil betalt, ligesom de kan få betalt deres udgifter til tolkning i retten.

»Efter at vi nu fem gange på fire år har modtaget afslag på fri proces er det en personlig tilfredsstillelse, at vi nu kan komme videre og få sandheden frem om dansk ansvar for tortur«, siger han.